

Розділові знаки при однорідних членах речення

Однорідні члени речення — це рівноправні члени речення, що поєднуються **сурядним** зв'язком, відповідають на **однакові** питання, стосуються **одного** члена речення й відіграють **однакову** синтаксичну роль. **Однорідні члени речення** є ускладнювальним елементом у простому реченні.

Приклад:

Сорок смичків, мов сорок білих шабел, **блиснули** в повітрі й **вдарили** по струнах (П. Загребельний). Тут **однорідні присудки** стосуються підмета **сорок смичків**.

Однорідні члени речення поєднуються **сполучниковим**, **безсполучниковим** і **змішаним** зв'язком. Залежно від типу зв'язку ставимо або не ставимо розділові знаки — **кому** або **тире**.

Сполучниковий О і О : Очі його сяяли **молодо** й **радісно** (П. Загребельний)

Безсполучниковий О,О : Краса **не випускає** зі своїх обіймів, **обступає**, **обезвладнює**, **зачаровує** навіки (П. Загребельний).

Змішаний О,О,О й О : У шафі стояли старі глиняні **горщики**, полив'яні **полумиски**, почорнілі від часу дерев'яні **чашки** й щербаті **ложки** (А. Давидов).

Кому ставимо:

перед **повторюваними** сполучниками: Дід мій **чи то** чув від кого, **чи то** сам бачив скарб закопаний (В. Арєнєв).

перед **протиставними** сполучниками: Я припав обличчям до ілюмінатора, **але** жаданої прохолоди не відчув (Л. Тендюк).

перед **парними** сполучниками: **Не тільки** її, **а й** матір стару стали цуратися люди (Панас Мирний).

при **безсполучниковому** виді зв'язку: Рослинний світ нашої планети дивує нас багатством видів, форм, барв, незвичайними плодами, чарує своєю неповторною красою, вабить нерозгаданими таємницями (А. Давидов).

Зверни увагу!

Кома ставиться між всіма **однорідними** членами також тоді, коли частина з них з'єднана **повторюваними** сполучниками, а інші — за допомогою

інтонації. У такому випадку **кому** ставимо вже перед **першим** сполучником: О, і О, і О, О, О, О.

Час від часу він замовляв для дослідів те чи інше: сірку, свинець, і живицю, і крейду, буштин, віск, селітру (Є. Шморгун).

Тире ставимо між **однорідними членами речення**, що протиставляються (між ними можна вставити сполучник **а**). Також **тире** ставимо між **однорідними присудками**, якщо наступний виражає швидку зміну подій чи уточнення наступної дії.

Приклад:

Тільки пасок не чорний – фіолетовий має бути (В. Арєєв). Вона розгорнула зошит – і вжахнулася (І. Калинець).

Крапку з комою ставимо між **однорідними членами речення**, якщо вони поширені й у середині них є розділові знаки.

Приклад:

Розжарене, червоне сонце низько спустилося; багряним світлом грало на деревах (Леся Українка).

Зверни увагу!

Не є **однорідними членами** стійкі словосполучення з парними сполучниками **і...і, ні...ні**: *ні слуху ні духу, ні пава ні тава, і сміх і гріх, і сьак і так, і вдень і вночі, ні вдень ні вночі, ні світ ні зоря, ні се ні те, ні сіло ні впало, ні живий ні мертвий, ні пуху ні пера, ні в тин ні в ворота, ні за що ні про що* тощо.

Тож **кому** між компонентами таких сполук ставити **не потрібно**.